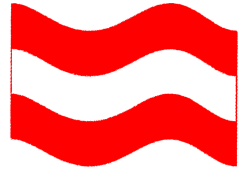

SREČNO, SOSEDI!

MAREC 2011

Društvo slovensko-avstrijskega prijateljstva
Verein Slowenisch – Österreichische Freundschaft
Ljubljana

LEPO JE BITI S PRIJATELJI

Dr. Peter Vencelj,
predsednik DSAP

Različni so razlogi in nameni, zaradi katerih se ljudje srečujemo, sodelujemo in se povezujemo. Vsakdo od nas je res najprej samostojna oseba s svojimi potrebami, željami in sposobnostmi, je pa tudi član skupnosti, v kateri soustvarja pogoje za življenje, za svojo telesno, kulturno in duhovno rast in razvoj. Prijateljstvo je ena od tistih pomembnih oblik medsebojne povezanosti, ki izhaja iz kulture srca in plemenite zavesti, delati dobro in se izogiba vsemu, kar spoznavamo za slabo. Ljudje smo po svoji naravi zelo različni in v resnici ne poznamo niti samega sebe. Resnično prijateljstvo spoznamo v težkih in negotovih časih in razmerah. Pravega prijateljstva ni mogoče ne zahtevati in ne kupiti.

Letos mineva devetnajst let od ustanovitve Društva slovensko-avstrijskega prijateljstva. Ustanovljeno je bilo z namenom tesnejšega sodelovanja s prijatelji v Avstriji, še posebej s sosednjimi deželami Koroško in Štajersko ter Dunajem. V društvu posvečamo še posebno pozornost sodelovanju s slovensko narodno skupnostjo v teh deželah. Največ je sodelovanj na kulturnem področju. Veliko pa je še dogodkov, prireditev in drugega sodelovanja tudi na šolskem, raziskovalnem, gospodarskem ter drugih področjih. Osrednja prireditev društva so Koroški kulturni dnevi, ki smo jih v preteklem letu organizirali že osmič. Pri tem sodelujeta predvsem obe osrednji slovenski kulturni organizaciji na Koroškem, Krščanska kulturna zveza in Slovenska prosvetna zveza, s prispevki iz svojega glasbenega, likovnega, gledališkega, literarnega delovanja.

V okviru Koroških kulturnih dni smo v preteklem letu imeli šest prireditev: Razstavo na Ljubljanskem gradu ob 70. letnici Gustava Januša, predstavo Kdo je Fabio? mladinskega gledališča iz Šmihela, lutkovno igrico Sapramiška v izvedbi skupine "Navihanci" iz Celovca, orgelski koncert organistov Andreja Feiniga in Aleksandra Kassla v frančiškanski cerkvi pri Tromostovju, "Pričevanje proti pozabi" v prostorih Slovenske matice in ob sodelovanju Kluba koroških Slovencev v Ljubljani

ter zaključni koncert Mešanega pevskega zbora iz Sel v dvorani hotela Union. Obiskalo jih je skupaj več kot tisoč ljudi. Moram pa povedati, da brez prizadevnega in prostovoljnega dela predvsem nekaterih članov Upravnega odbora, ne bi mogli izpeljati ne KKD in tudi ne ostalih prireditev in dogodkov, ki smo jih imeli v preteklem letu.

VABILO

Vse člane društva vljudno vabimo na redni letni Zbor članov Društva slovensko-avstrijskega prijateljstva, ki bo v sredo, dne 16. marca 2011 ob 17. uri v kavarni KAVA-ČAJ-SLAMIC, Kersnikova 1, Ljubljana (vogalna hiša Gosposvetska c. in Kersnikova 1).

Predlagamo naslednji dnevni red:

1. Otvoritev zbora in pozdrav predsednika društva
2. Izvolitev delovnega predsedstva in zapisnikarja
3. Ugotovitev sklepčnosti in sprejem dnevnega reda
4. Poročila predsednika, tajnika in blagajničarke o delu društva v letu 2010
5. Poročilo nadzornega odbora
6. Razprava o podanih poročilih in njihov sprejem
7. Dopolnitev statuta društva
8. Razrešnica organom društva
9. Volitve predsednika in organov društva
10. Predstavitve programa dela društva za leto 2011
11. Razprava na program in pripombe članov ter sprejem programa
12. Pozdravi gostov in predstavnikov partnerskih društev
13. Razno

K 7. točki : Stari statut in predlog sprememb statuta si lahko ogledate na spletni strani društva: www.dsap.si pod **O društvu – Statut**.

Po zboru vabimo vse prisotne na družabno srečanje v istih prostorih!

Vse člane Društva obveščamo, da bodo lahko na občnem zboru plačali letno članarino, ki znaša 15 EUR in 5 EUR za vsakega nadaljnje družinskega člana, ki biva na istem naslovu.

Predsednik DSAP:

dr. Peter Vencelj l.r.

P.s.: Prosimo, da nam Vašo prisotnost **obvezno** sporočite na e-pošto: Lovra Sodje, tajnika društva lovro.sodja@guest.arnes.si do 13. marca 2011.

Program KKD v tem letu si poglejte v tem glasilu. Vsi dosedanji podporniki so obljubili pomoč, brez katere bi te prireditve ne mogli izvesti. Tako je tudi letos Mestna občina Ljubljana že prevzela pokroviteljstvo in večji delež stroškov razstave na Ljubljanskem gradu. Upamo, da bomo, tako kot do sedaj, tudi v prihodnje dobivali primerno denarno podporo za naše delovanje, tako iz javnih sredstev kot od drugih sponzorjev.

V društveno življenje se vključuje okoli 100 članov in simpatizerjev odvisno od dogodka. Večina članov je že stopila v tretje življenjsko obdobje. Želimo si več mlajših članov in njihovega aktivnejšega sodelovanja v programu društva, kar bi zagotovilo delovanje društva tudi v bodoče. Vedno več dela pa imamo tudi z vrsto novih zakonskih predpisov in določil, kot je npr. prehod na elektronsko obliko različnih letnih poročil, kar starejši člani praviloma ne obvladajo več.

Naše društvo ima tudi drug poštni naslov na Erjavčevi 26, na Inštitutu za narodnostna vprašanja. Tu imamo tudi možnosti za seje Upravnega odbora. Za razumevanje in prijaznost se zahvaljujem direktorici dr. Sonji Novak Lukanovič in ostalim sodelavcem Inštituta. Posebna zahvala tudi tajniku našega društva prof. Lovru Sodji, ki je prevzel skrb za mnoge prireditve in srečanja v zadnjem letu.

Ostanimo povezani kot prijatelji!

dr. Peter Vencelj, predsednik DSAP

POROČILO TAJNIKA DSAP ZA LETO 2010

Tajniška dela sem prevzel 17. februarja 2010.

O vseh dogovorjenih akcijah sem se posvetoval s predsednikom dr. Petrom Vencljem, vendar bi izpostavil samostojnost mojega dela, zato je poročilo napisano več ali manj v prvi osebi. V njem se pa sprti zahvaljujem tistim, s katerimi sem plodno sodeloval.

V letu 2010 je imel upravni odbor društva pet sestankov, na katerih smo razpravljali o letnem programu društva in o njegovi realizaciji:

- razdelili smo si naloge za pripravo **8. Koroških kulturnih dni** v Ljubljani, katere smo prevzeli dr. Peter Vencelj, Janez Stergar in Lovro Sodja. Osebnostno sem prevzel organizacijo razstave Gustava Januša skupno s Petrom Vencljem, organizacijo koncerta dveh koroških organistov v Frančiškanski cerkvi v Ljubljani in koncert MePZ Sele v Unionu. Vse prireditve, za katere sem bil zadolžen, sem pripravil do 90 %, nakar sem tik pred začetkom zbolel in sta izvedbo Koroških kulturnih dni dokončala Peter Vencelj in Janez Stergar. Na zaključku sem pa 20. aprila že lahko vodil organizacijo koncerta MePZ Sele v skoraj polni Unionski dvorani, ki je bil po

odzivu publike sodeč zelo uspešen. Po koncertu je dr. Erwin Kubesch, veleposlanik Republike Avstrije, pripravil sprejem za člane pevskega zbora in goste. Gledališko predstavo »Kdo je Fabio« v Šentjakobskem gledališču v izvedbi Mladinske gledališke skupine KPD Šmihel in lutkovno predstavo »Sapramiška« v Mini teatru je organiziral dr. Vencelj, »Pričevanje proti pozabi« v Slovenski matici, partizanskih pričevalcev Franca Kukovice in Bogdana Mohorja-Stona, pa je v sodelovanju s Klubom koroških Slovencev v Ljubljani organiziral Janez Stergar. Pri finančnih realizacijah je sodelovala blagajničarka Damjana Pangerčič. Nekaj poročil o izvedbah posameznih projektov je objavljenih v Biltenu društva za leto 2010.

- Organiziral sem enodnevni izlet na **Vrbsko jezero, v Bilčovs, v vas Sveče** v Gorsetovo galerijo ter v romarsko cerkev v Podgorju v Rožu. Pri organizaciji nam je na Vrbskem jezeru pomagal g. Jozef Picej, tajnik Avstrijsko-slovenske družbe iz Celovca s slovensko vodičko gospo Irene Weber. Dr. Peter Vencelj nam je predstavil romarsko cerkev v Podgorju. Za izlet je vladalo izredno zanimanje in kar šest prijavljenih smo morali pustiti doma zaradi prenapolnjenega avtobusa. O tem sem napisal članek za celovške Novice.

- Organizirali smo tudi enodnevni izlet v **Furlanijo – Julijsko krajino** (Stara gora, Čedad, Števerjan, Štivan), ki ga je strokovno vodil predsednik dr. Peter Vencelj. Poročili o obeh izletih sta objavljena v društvenem Biltenu.

Na pobudo mag. Ivanke Gruber, predsednice Društva avstrijsko-slovenskega prijateljstva iz Gradca smo v našem društvu sprejeli organizacijo **drugega Srečanje osmih društev in klubov prijateljstva z Avstrijo**, ki sem ga kot koordinator 25. septembra vodil v **Slovenski matici v Ljubljani**. Poskrbel sem, da so vsa društva/kлубi poslali svoja poročila in jih prebrali na Srečanju. Z referatom o Evropskem dnevu jezikov je sodelovala dr. Lucija Čok. Poročila vseh društev/klubov si lahko preberete v našem Biltenu za leto 2010.

- V decembru smo se nekateri člani upravnega odbora udeležili dveh predstavitev **knjižnega daru Mohorjeve založbe in Slovenske prosvetne zveze iz Celovca v Ljubljani**, o čemer sem pripravil posebno poročilo. Predstavil sem ga na našem prednovoletnem srečanju članov v podjetju Medex. Dolgoletnemu direktorju Medexa in članu našega UO Alešu Mižigoju se zahvaljujem za gostoljubje.

- V društvu je trenutno **včlanjenih 132 članov**, od tega smo v lanskem letu pridobili **16 novih članov**. Z organizacijo zanimivih izletov poizkušamo privabljati nove člane. Potrebujemo predvsem mladi kader, ker delujemo v UO predvsem starejša generacija.

- Posodobili smo našo spletno stran: www.dsap.si in izpopolnili datoteko članov društva in partnerjev v Sloveniji in Avstriji. Danes predlagamo tudi dopolnitev nekaterih členov našega statuta.

- O naših akcijah so poročali številni mediji v Sloveniji in Avstriji, o čemer poročam v posebnem poročilu v Biltenu.

- V novembru 2010 smo v UO predlagali, da naša dosedanja tajnica in podpredsednica prof. Majda Fister prejme enega od odličij Javnega sklada za kulturne dejavnosti. Dne 27. januarja 2011 je **prof. Majda Fister** v Mestnem muzeju v Ljubljani prejela, poleg ostalih, **srebrno plaketo JSKD, »za razvijanje kulturnega sodelovanja s Slovenci v zamejstvu«**. Znana lutkovna umetnika **Breda in Tine Varl**, ki tudi že dolga leta delujeta v Mariboru in na avstrijskem Koroškem, sta za življenjsko delo prejela zlato plaketo JSKD.

- V februarju 2011 sem zbral gradivo in kot urednik v sodelovanju s Petrom Venceljem poskrbel za natis letošnjega Biltena »Srečno, sosed«.

Lovro Sodja, prof., tajnik DSAP

OTVORITEV 8. KKD NA LJUBLJANSKEM GRADU

V preteklem letu smo začeli Koroške kulturne dneve v prostoru Palacij na Ljubljanskem gradu. Mestna občina Ljubljana je sprejela pokroviteljstvo nad razstavo koroškega slikarja in pesnika Gustava Januša iz Roža na Koroškem. Na otvoritvi je o umetnikovem delu in življenju spregovoril dr. Janko Zerzer, avtor pa je predstavil nekaj svojih pesmi iz začetkov ter zadnjega obdobja svojega pesniškega ustvarjanja. Posebno vzdušje pa so prispevale tudi sestre Hartman, ki so prepevale pesmi Milke Hartman, uglasbila pa jih je Katarina Hartman. Hvaležni in veseli smo tudi, da je Ljubljana sprejela naše vabilo za sodelovanje na KKD. V imenu župana je udeležence pozdravil podžupan Aleš Čerin, ki je prireditev tudi odprl.

Prispevek: Peter Vencelj

Častni gosti in publika na razstavi, foto: J. Košnjek

Društvo slovensko-avstrijskega prijateljstva
Verein Slovenisch – Österreichische Freundschaft
Ljubljana

V A B I L O

8. KOROŠKI KULTURNI DNEVI v Ljubljani

Vas Sele pod Košuto

OD 13. DO 20. APRILA 2010 V LJUBLJANI:
na LJUBLJANSKEM GRADU, v ŠENTJAKOBSKEM GLEDALIŠČU,
MINI TEATRU, FRANČIŠKANSKI CERKVI, SLOVENSKI MATICI in
v UNIONSKI DVORANI GRAND HOTELA UNION
www.dsap.si

PRIREDITELJI:

Društvo slovensko-avstrijskega prijateljstva – Ljubljana,
Kršćanska kulturna zveza – Celovec, Slovenska prosvetna zveza – Celovec

Koroške kulturne dneve so omogočili:

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Energetika Ljubljana, Mestna občina Ljubljana, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Veleposlaništvo Republike Avstrije in Kulturni forum avstrijskega Veleposlaništva v Ljubljani, Grand hotel Union, Klub koroških Slovencev v Ljubljani, Župnija Marijinega oznanjenja

VSTOP NA VSE PRIREDITVE JE PROST – VLJUDNO VABLJENI!

8. KOROŠKI KULTURNI DNEVI v Ljubljani, 13.–20. aprila 2010

PROGRAM

Torek, 13. aprila ob 18.00 uri: Ljubljanski grad – Palacij, otvoritev in razstava koroškega slikarja in pesnika Gustava JANUŠA iz Breznice pri Podrožci.

Slikar razstavlja več svojih del in bere nekaj svojih pesmi, predstavil ga bo dr. Janko Zerzer. **Glasbeni okvir:** sestre Hartmann iz Celovca pejejo pesmi na besedilo pesnice Milke Hartman, uglasbila jih je Katarina Hartmann. **Pokrovitelj razstave: MESTNA OBČINA LJUBLJANA; razstavo bo odprl župan Zoran Jankovič.**

Četrtek, 15. aprila ob 18.00 uri: Šentjakobsko gledališče, Krekov trg, gledališka predstava: **KDO JE FABIO?** – v izvedbi Mladinske gledališke skupine »Vsi na kup« Kulturno prosvetnega društva Šmihel. Avtorica in režiserka: **Alenka Hain.**

Sobota, 17. aprila ob 18.00 uri: Mini teater, Križevniška ulica 1, lutkovna predstava: **Svetlana Makarovič: SAPRAMIŠKA.** Izvaja lutkovna skupina »Navihanci« Slovenskega kulturnega društva Celovec; režiser: Tine Varl.

Nedelja, 18. aprila ob 19.45 uri: Frančiškanska cerkev, Prešernov trg, orgelski koncert koroških organistov: **Andrej FEINIG**, Sveče in **Aleksander KASSL**, Podgorje pri Šentjakobu. Oba sta pričela svojo glasbeno pot v slovenski Glasbeni šoli na Koroškem. Program: J.S. Bach, A. Pierre-Boëly, F. Schmidt, J. Langlais, F. Mendelssohn Bartholdy, K. Estermann. V sodelovanju z **Župnijo Marijinega oznanjenja.**

Ponedeljek, 19. aprila ob 17.30 uri: Slovenska matica, Kongresni trg 8, **Pričevanja proti pozabi:** utrinki dokumentarnih filmov in predstavitev spominske literature. Moderator: Horst Ogris, nekdanji urednik Slovenskega sporeda ORF. Pričevalca: Franc Kukovica, upokojeni učitelj iz Žitare vasi in Bogdan Mohor - Ston, nekdanji partizan na avstrijskem Koroškem, živi v Kranju. V sodelovanju s **Klubom koroških Slovencev v Ljubljani.**

Torek, 20. aprila ob 19.00 uri: Grand hotel Union, Unionska dvorana, Miklošičeva 1, **KONCERT MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA SELE** p.v. Romana Verdela: koncert koroških narodnih pesmi v spomin na koroška skladatelja Pavla Kernjaka in Franca Treiberja. V sodelovanju z **Grand hotelom Union.**

VSTOP NA VSE PRIREDITVE JE PROST – VLJUDNO VABLJENI!

8. KOROŠKI KULTURNI DNEVI V LJUBLJANI

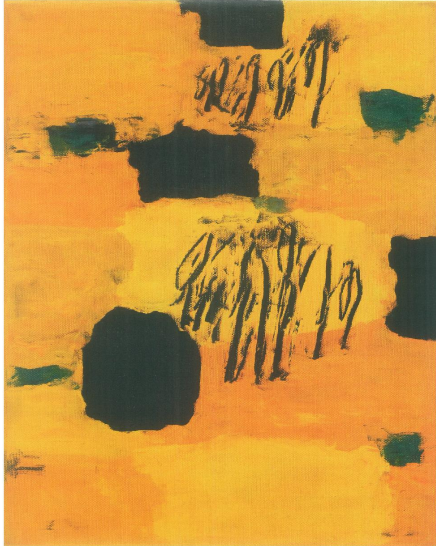
RAZSTAVA

GUSTAV JANUŠ, slikar in pesnik iz avstrijske Koroške

pod pokroviteljstvom Mestne občine Ljubljana

LJUBLJANSKI GRAD, PALACIJ

Odperto od 14. do vključno 20. aprila 2010, od 10. do 18. ure

UMETNIŠKO DELO GUSTAVA JANUŠA

VSTOP PROST

Gustav Januš

UMETNIŠKA POT SLIKARJA IN PESNIKA GUSTAVA JANUŠA:

Gustav Januš je bil rojen leta 1939 v Selah, Koroška/Avstrija. Gimnazijo je obiskoval na Plešivcu, nato pedagoško akademijo v Celovcu. Po študiju se je zaposlil kot predmetni učitelj risanja, slovenščine, fizike in matematike na osnovni šoli v Šentjakobu in Rožu. Sedaj živi v Breznici /Friessnitz pri Podrožici, kjer se posveča predvsem likovnemu delu. Sodeluje v različnih revijah. Udeležil se je številnih likovnih razstav. Prejel je več pomembnih nagrad: nagrada Mohorjeve založbe (1983), Petrarkova nagrada (1984), nagrada Prešernovega sklada (1985), lansko leto Tischlerjeva nagrada ter še mnoge druge. Kot prevajalec prevaja predvsem iz nemščine v slovenščino.

Januš je tudi odličan pesnik. Piše umerjeno modernistično in v svobodnem verzu. V pesnih satirično prestavlja koroško stvarnost in meditativno pripoveduje o splošnih eksistenčnih problemih. Izdal je več pesniških zbirk: P(e) s (m) (1978), Pesmi (1983), Pesmi – Gedichte – Poesiis (1985), Ko bom prekoračil besedo (1988), Sredi stavka (1991), Krog je zdaj moje oko (1998), Moja beseda klije navzgor kot slika in kot zadnja pesniška zbirka »V barve spremenjena beseda« (Mohorjeva založba).

Avstrijski pisatelj Peter Handke je izjavil: »Gustav Januš je edini genij, ki ga poznam.« Njegovo umetniško iskanje obsega dva svetova, dve govoricni pesniško in slikarsko. Sam pravi: »Kar ne moreš napisati, moraš naslikati. Slika in beseda sta jezika, ki različno učinkujeta, oba pa po svoje skušata priti do nekega duševnega stanja, kar je hotenje ali verjetno sla vsakega ustvarjalca. V bistvu vseskozi iščem sliko zadaj za sliko in stremim za stavkom zadaj za stavkom. Slika pa vseskozi ostaja pustolovščina, misterij, ki ni in tudi ne more biti na prvi pogled razumljiv ali dojemljiv.« V slovenskem prostoru je Januš mogoče bolj poznan kot pesnik, doslej je izdal že več pesniških zbirk. Njegovi umetnosti se dopolnjujeta, tam kjer se konča ena, recimo pesem, se začne druga, slika. Slike imenuje kot dnevne slike, saj jih naslavlja z datumom nastanka. Gustav Januš je slikarski demiurg, ki arhetipske oblike pojavnega sveta samozavestno prilagaja intimnemu zrenju estetskih potencialov fizičnih in duhovnih prostorov, po katerih se tenkočutno giblje. Poenostavljene oblike, ki v vertikalnem vzgonu poselejujejo Januševa platna, se s svojo brezlično nedokončanostjo izmikajo praznemu, hladno abstraktnemu razmišljanju, saj izhajajo iz tistih plasti zavesti in zlasti podzavesti, ki spodbude opažanja in umetniško izražanje odkrivajo v naravi, njenih oblikah in materialih. Konkretno in prepoznavno iz okolja pa se ne zrcali neposredno, temveč s pesniško močjo prispedobe.

Januš je imel od leta 1969 preko osemdeset samostojnih razstav v Avstriji, Sloveniji in Italiji. Zadnje veliko razstavo je imel leta 2009 v Koroški galeriji likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu, marca letos pa je razstavljal v Kranju. Na ljubljanskem gradu razstavlja več svojih del iz celotnega obdobja svojega ustvarjanja.

KONCERT MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA SELE V LJUBLJANI UNIONSKA DVORANA, 20. APRIL 2010

40-članski Mešani pevski zbor Sele iz gorske vasi Sele pod Karavankami, ki deluje od leta 1953 in ga od leta 1991 vodi mag. Roman Verdel, je imel 20. aprila 2010 v Unionski dvorani hotela Union v Ljubljani zelo uspešen koncert, ki se ga je udeležilo ca. 450 poslušalcev. Poudarek dvournega sporeda je bil na slovenski koroški domači pesmi in njenih priredbah, katere je poleg koroških skladateljev iz Avstrije prispeval tudi skladatelj akad. Lojze Lebič iz slovenske Koroške. Veliko teh pesmi je nastalo prav v Selah, mnoge pa tudi v treh koroških dolinah Rožu, Podjuni in Zili. Zbor je posnel v zadnjih letih pet zgoščenk, ki so imele različna težišča. Tri so posvečene domačim slovenskim pesmim. Celoten koncert je bil posvečen dvema koroškima skladateljema Pavlu Kernjaku in Francu Treiberju, ki sta praznovala življenjska jubileja leta 2009. Oba sta, zlasti Kernjak, prispevala nekaj najlepših koroških pesmi v zakladnico slovenske kulture.

MePZ Sele, L. Sodja in zbor, foto: B. Hren

Koncert je pomenil zaključek uspešnih 8. Koroških kulturnih dni, zato se ga je udeležilo tudi zelo veliko pomembnih gostov iz Avstrije in Slovenije. Naj omenimo veleposlanika Republike Avstrije dr. Erwina Kubescha, dr. Bredo Mulec v imenu Urada RS za Slovence po svetu in v zamejstvu, predsednika Komisije za Slovence po svetu v Državnem zboru RS Mira Petka, iz Koroške so prišli podpredsednik Skupnosti koroških Slovencev in Slovenk dr. Reginald Vospernik, nova predsednica Krščanske kulturne zveze Sonja Kert Wakounig in poslovodja Slovenske prosvetne zveze dr. Janko Malle. Partnersko Društvo avstrijsko-slovenskega prijateljstva iz Gradca je predstavljala predsednica mag. Ivanka Gruber.

Uvodoma je prisotne pozdravil organizator koncerta tajnik DSAP Lovro Sodja, na zaključku se je pa vsem organizatorjem 8. Koroških kulturnih dni in publiki zahvalil predsednik dr. Peter Vencelj.

Lovro Sodja, prof.

Koncert MePZ Sele, člani UO DSAP in častni gosti, foto: B. Hren

V rezidenci avstrijskega veleposlaništva smo po koncertu še vsi skupaj zapeli

DRUŠTVENI IZLETI

IZLET NA VRBSKO JEZERO, V SVEČE IN PODGORJE 19. JUNIJA 2010

Trideset let od odprtja »Vrta koroških slovenskih kulturnih delavcev« v Svečah
(članek za Novice, Celovec)

29. junija 2010 je minilo natanko trideset let, kar smo leta 1980 odprli enega najpomembnejših koroških kulturnih spomenikov, to je Goršetovega »**Vrta koroških slovenskih kulturnih delavcev**« v Svečah. Takrat sem šele devet mesecev poučeval flavto v slovenski Glasbeni šoli na Koroškem tri mlade glasbenike iz Sveč v hiši Feinigove tete in sedem učencev v bližnjem Št. Janžu v sobi Kulturnega društva Št. Janž nad Zadrugo. Pokojna Malka Feinig me je vprašala, če bi lahko pripravil točko za slavnostno otvoritev Vrta. Kar hitro sem sestavil skupino desetih učencev flavte in dveh kitaristk, da smo lahko zaigrali

ob odprtju. Seveda sta bili med njimi tudi njeni hčerki, moja učenka flavte Lucija Feinig in Marja Feinig, ki se je učila kitaro. Takrat sem zapisal in kasneje objavil v svoji knjigi »**Mojih dvajset glasbenih let na Koroškem**«, ki je izšla leta 2002 pri Mohorjevi, sledeče:

»Takrat se nisem dobro zavedal, kako pomembni koroški prireditvi prisostvujem. Povabili so me, da s svojimi flautisti pripravim nekaj skladb. Pozdravni govor je imel predsednik KKZ Lovro Kaselj, slavnostni govornik je bil dr. Valentin Inzko. Navzoč je bil tudi naš konzul v Celovcu Alfonz Naberžnik. Pozdravil je tudi sam kipar France Gorše. Moški pevski zbor Kočna, mešani pevski zbor »Jakob Petelin Gallus« in mešani pevski zbor »Podjuna« so zapeli več koroških pesmi, nastopil je igravec Jože Zupan z recitacijami, moji flautisti pa so pod imenom »Glasbeni nastop mladine SPD Kočna« ob spremljavi dveh kitar zaigrali več narodnih pesmi. Naš tednik je dne 3. julija 1980 objavil članek na dveh straneh z naslovom »V Svečah odprli vrt koroških slovenskih kulturnih delavcev«.

Vrbsko jezero, Otok / Maria Wörth, foto: L. Sodja

Pa še zapišimo, komu je kipar in slikar France Gorše, ki je zadnje desetletje svojega življenja živel v Svečah v Vrbnikovi domačiji pri cerkvi, napravil spominske kipe glav koroških kulturnikov z obeh strani meje: škof Modest, Anton Martin Slomšek, Matija Majer-Ziljski, Ivan Grafenauer, Anton Janežič, Fran Eller, Pavel Kernjak, Vinko Zwitter, Prežihov Voranc in (tedaj še živeča) Milka Hartman. Že leta 1979 pa so odkrili pred Goršetovo hišo spomenik Andreju Einspielerju, soustanovitelju Mohorjeve družbe v Celovcu. Za sebe je Gorše tudi že pripravil podstavek in nanj zapisal: »V neutrudnem iskanju lepote in resnice je utripalo njegovo srce«. Sam sem kasneje v svojem članku, ki sem ga napisal v spomin na Franceta Goršeta in ga je 26. aprila 1991 objavil celovški Naš tednik, zapisal: »Kaj je to – resnica? In pravica? Ali sta kje na svetu? Pa vendar se vsak dan na milijone ljudi bori zanj. Zaman? Ne! Resnica in

pravica navsezadnje le zmagata. Žal ju mnogi ne doživijo in jim je priznana šele po smrti.» Kip – njegovo glavo, ki jo je seveda tudi sam naredil, so na podstavek posadili po njegovi smrti.

Gorštevov Vrt koroških kulturnikov, 19. 6. 10, foto: L. Sodja

Udeleženci poslušajo razlago Tatjane Feinig in Karla Smolleta pred Gorštevovo hišo

V Društvu slovensko-avstrijskega prijateljstva iz Ljubljane sem se obvezal, da bom organiziral izlet po Koroški. V sodelovanju z Jozefom Picejem, tajnikom Družbe avstrijsko-slovenskega prijateljstva iz Celovca, si je **19. junija** poleg vožnje po Vrbskem jezeru in ogledom cerkvá na Otoku skoraj petdeset članov našega društva in članov **Kluba koroških Slovencev iz Ljubljane** ogledalo tudi Gorštevovo galerijo in Vrt kulturnikov v Svečah. Tam nam je **Tatjana Feinig**, predsednica SPD Kočna, ki že dolga leta skrbi za galerijo in za slikarski teden v Svečah, predstavila tega večkrat pozabljenega slovenskega umetnika. Mnogi izletniki iz Slovenije so o njem in o dejavnosti koroških Slovencev v Rožu slišali prvič ali so pa Gorštevova dela poznali le delno. Karel Smolle, član odbora Družbe avstrijsko-slovenskega prijateljstva Celovec, nam je pa predstavil sedanjo koroško stvarnost.

Lovro Sodja, Log, 27. 6. 2010

Članek je bil objavljen 23. julija 2010 v »Novicah«, Celovec

IZLET V FURLANIJO – JULIJSKO KRAJINO

V soboto, 16. oktobra 2010 se nas je štirideset članov Društva slovensko-avstrijskega prijateljstva udeležilo izleta v bližnje zamejstvo v Italijo. Strokovni vodja izleta naš predsednik dr. Peter Vencelj nas je popeljal preko mejnega prehoda Vrtojba najprej na Staro goro nad Čedadom. Že razgled na Furlanijo je bil zelo lep, še lepša pa je bila notranjost romarske cerkve Marije na Stari Gori, ki je najstarejše benečansko in eno najstarejših krščanskih svetišč. Kraj je bil naseljen že v rimskem času. Sedanja stavba je iz druge polovice 17. stoletja. Obogateni z zgodovino Stare gore smo se podali v Čedad/Cividale – Forum Iulii, kjer smo z brega reke Nadiže, preko katere se pne znameniti Hudičev most z bogato zgodovino, najprej občudovali stolnico in najstarejše krščansko svetišče Langobardski tempelj iz 8. stoletja. Dr. Vencelj nam je opisal tudi zgodovino rimskih term, mimogrede smo se ustavili tudi pri sedežu slovenskega društva in spomeniku Ivana Trinka – Zamejskega, ki je bil slovenski rimskokatoliški duhovnik, pesnik, pisatelj, filozof, prevajalec, jezikoslovec, kritik, skladatelj, slikar in buditelj. Tam deluje tudi slovenska glasbena šola. Zelo zanimiva je bila mestna hiša s spomenikom Juliju Cezarju, ustanovitelju mesta okoli leta 50 pred Kristusom.

Čedad, 16. 10. 2010 vsi udeleženci, foto L. Sodja

Iz Čedada smo se peljali na kosilo v Števerjan, najbolj slovensko občino v Furlaniji Julijski krajini, kjer na občinskih sejah še govorijo slovensko. Dolgoletni župan Adrijan Korsič nas je prišel pozdravit in je bil kar dobro seznanjen tudi z delom našega društva. Vedel je na primer tudi za to, da smo konec septembra v Ljubljani organizirali Srečanje vseh društev in klubov prijateljstva z Avstrijo. Po obilnem kosilu in po kozarčku odličnega briškega vina smo se vračali preko Tržaškega in se ustavili tudi ob izviru reke Timav. Tam smo si ogledali cerkev sv. Janeza Krstnika – Štivan, ko so se pripravljali na večerni komorni koncert.

Polni novih vtisov in spoznanj o bogati kulturni dediščini in občudovanju naravnih lepot slovenskega zamejstva smo se zadovoljni okoli 20. ure vrnil v Ljubljano.

Lovro Sodja, organizator izleta

DRUGO SREČANJE VSEH DRUŠTEV / KLUBOV PRIJATELJSTVA Z AVSTRIJO

Ljubljana, Slovenska matica, sobota,
25. septembra 2010

NAGOVOR KOORDINATORJA SREČANJA LOVRA SODJE

Lep pozdrav vsem prisotnim na našem 2. Srečanju vseh društev in klubov prijateljstva med Slovenijo in Avstrijo. Pozdravljam vas kot koordinator Srečanja, sicer sem tajnik DSAP Ljubljana. V delovno predsedstvo današnjega Srečanja predlagam **mag. Ivanko Gruber**, **prof. dr. Petra Venclja** in sebe.

Pobudnica današnjega srečanja je mag. Ivanka Gruber, predsednica graškega društva prijateljstva, ki jo lepo pozdravljam. Prvo tako srečanje je bilo pred dvema letoma na Dunaju in so se ga udeležila tri društva. Danes smo tukaj zbrani predstavniki petih Društev prijateljstva iz Dunaja, Gradca, Celovca, Maribora in Ljubljane, predstavniki dveh Klubov koroških Slovencev iz Maribora in Ljubljane in predstavnik Kluba Korošcev Ljubljana.

Iz Avstrije in Slovenije je prišlo sedemdeset prizadevnih članov, predsednikov, tajnikov in članov upravnih odborov osmih društev in klubov. Vse lepo pozdravljam. Med nami je pa tudi nekaj oseb, ki bi jih rad posebej pozdravil, to so **dr. Vincenc Rajšp**, direktor Slovenskega znanstvenega inštituta na Dunaju, **dr. Ferdinand Mayrhofer - Grünbüchel**, nekdanji avstrijski veleposlanik v Ljubljani in **g. Vili Richter**, direktor Evropske hiše v Gradcu. Seveda ste za našo stvar – za prijateljstvo med Slovenci in Avstrijci – vsi zelo pomembni in mislim, da vsi skupaj opravljamo pomembno poslanstvo. Pozdravljam tudi domačina, **prof. dr. Milčka Komelja**, predsednika Slovenske matice, kjer danes poteka to Srečanje. Poseben pozdrav pa velja naši gostji, **prof. dr. Luciji Čok**, nekdanji slovenski ministrici za šolstvo in šport in nekdanji rektorici koprške Univerze, ki nam bo danes spregovorila o pomenu Evropskega Dneva jezikov.

Za pomoč pri organizaciji Srečanja se posebej zahvaljujem **prof. Janezu Stergarju**, predsedniku Kluba koroških Slovencev Ljubljana in dr. Petru Venclju, predsedniku našega Društva slovensko-avstrijskega prijateljstva Ljubljana, ki je to Srečanje pripravilo in tudi deloma financiralo.

Opravičil se je **g. Marjan Bezjak**, predsednik Skupine prijateljstva z Avstrijo v Državnem zboru, namesto njega nas bo tam pozdravil **dr. France Cukjati**, podpredsednik Državnega zbora Republike Slovenije.

Pričenjamo s predstavljanjem vseh osmih društev in klubov in kot prvega prosim **prof. dr. Petra Venclja**, predsednika DSAP Ljubljana kot domačina, da predstavi naše ljubljansko društvo (**Poročilo dr. Venclja je zajeto v njegovem poročilu o delu društva na 1. strani Biltena DSAP, marec 2011**).

Predsedstvo Srečanja, foto D. Grafenauer

Predstavniki društev v Slov. matici, foto L. Sodja

v Državnem zboru: dr. F. Cukjati in udeleženci Srečanja –foto D. Grafenauer

DRUŠTVO „AVSTRIJSKO-SLOVENSKO PRIJATELJSTVO“ GRADEC

Kot vemo, je 26. september posvečen jezikom. Znanje jezikov je veliko bogastvo vsakega posameznika, omogoča medsebojno komunikacijo in sklepanje novih poznanstev, spoznavanje tujih kultur, krajev ter delovno in študijsko mobilnost. Spregovoriti v tujem jeziku, prav zaradi različnosti jezikov, pomeni pogledati na življenje z drugačnega zornega kota.

Tudi današnje srečanje, ki ga skupno oblikujemo in doživljamo, ni pomembno samo za poglobljanje prijateljskih odnosov med ljudmi dveh sosednih dežel, ampak tudi za boljše razumevanje med dvema narodoma v skupni Evropi.

V veliko čast mi je, da kot predsednica društva „**Avstrijsko-slovensko prijateljstvo**“ Gradec lahko danes že drugič pozdravim predsednike vseh avstrijsko-slovenskih in slovensko-avstrijskih društev ter družb, vse prisotne goste, prijatelje umetnosti, prijatelje literature in glasbe. Poseben pozdrav je namenjen koordinatorju današnjega srečanja prof. Lovru Sodji, predsedniku DSAP Ljubljana gospodu prof. dr. Petru Venclju in gospodu Alešu Mižigoju, kakor tudi vsem ostalim, ki so pomagali pripraviti to srečanje. Posebej pozdravljam prof. dr. Lucijo Čok, predstavnico Društva za uporabno jezikoslovje Slovenije, ki nam bo predstavila pomembnost evropskega dneva jezikov.

Dovolite mi, da v nekaj besedah prikažem pomen delovanja našega društva. Naše društvo je na mojo iniciativo bilo ustanovljeno 22. januarja 1993. Društvo je neodvisno, nadstrankarsko in nadkonfesionalno. Kot je že znano, se naše prireditve odvijajo izmenično v Sloveniji in Avstriji.

Naš cilj je z našimi projekti in srečanji negovati in poglobljati kulturo, umetnost in gospodarstvo kot tudi prijateljske stike med obema državama, Avstrijo (predvsem Štajersko) in Slovenijo. Naša največja želja je podpirati otroke in mladino obeh dežel v njihovih idejah in njihovem umetniškem razvoju.

Zelo dobro sodelujemo z Literarno hišo in galerijo RRRudolf v Mariboru, s štajerskim društvom umetnikov „Werkbund“ v Gradcu, z Inštitutom za slavistiko v Gradcu, z društvom „Ideja mesta“ Gradec (Grazer Stadtidee), z Društvom slovensko-avstrijskega prijateljstva v Ljubljani in s Pavlovo hišo v Potrni/Laafeld (Kulturno društvo člen VII.). Podpira nas ASTZ (Avstrijsko-slovenska trgovska zbornica) Gradec, Slovenski konzulat Gradec, Avstrijski kulturni forum Ljubljana, mesto Gradec in dežela Štajerska.

Med številnimi prireditvami je vredno poudariti projekt „**Partnerstvo med otroki – Gradec-Maribor-Sentilj**“, ki je bil leta 1997 ustanovljen skupaj z graškim društvom „Ideja mesta Gradec“ (Grazer Stadtidee) pod vodstvom bivše mestne svetnice **Ingeborg Persché**. Projekt ima večkratno pomen: po eni strani ponuja

pedagoško-psihološko in umetniško izobraževanje, po drugi pa se trudimo, da bi preko jezikovnih meja ustvarili pogoje za komunikacijo med otroki, starši in učitelji ter se posvetili željam, predstavam in vizijam otrok, da bi krepili prijateljske odnose med ljudmi obeh sosednih držav in s tem pokazali pot v Evropo, ki je usmerjena v prihodnost.

Zelo pomembna prireditve, ki smo jo leta 2008 organizirali prvič, je bilo **srečanje avstrijsko-slovenskih in slovensko-avstrijskih društev in družb prijateljstva** na evropski dan jezikov, in sicer v petek, 26. septembra 2008 na **Slovenskem znanstvenem inštitutu – SZI na Dunaju**, kjer je tudi sedež Österreichisch-Slowenischen Gesellschaft (ÖSLOG) Wien. Srečanje je potekalo v sklopu razstave tandema *artichoke* Eva Vasari (Dunaj), Katja Pal (Lendava, SLO). Za zaključek smo si ogledali razstavo Vincenta Van Gogha na Dunaju. Naš cilj je v uspešnem pogovoru, izmenjavi misli in idej tudi v prihodnje postaviti nove impulze za prihodnost.

V **januarju 2010** smo začeli naš program z literarnim večerom slovenske pisateljice Brede Smolnikar. Za prevod v nemščino so poskrbeli študentje. Naš program smo nadaljevali z razstavo otroških del z naslovom „**Otroška likovna ustvarjalnost**“, ki so nastala na 13. slikarskem srečanju in 25. kiparskem srečanju osnovnošolcev širše mariborske regije v letu 2009. Postavili smo jo 26. februarja v Hiši umetnikov v Gradcu (Grazer Künstlerhaus). Pri tem nas je podpiral župan mesta Gradec, **mag. Siegfried Nagl**.

13. marca smo organizirali predavanje (v okviru Mednarodnega dneva žena) **Kemijska varnost v EU in vloga žensk pri njenem izvajanju v vsakodnevem življenju** v Gradcu (**Gemeindesaal der Heilandskirche**). Predavala je **dr. Marta Ciraj** z Ministrstva za zdravje v Ljubljani.

Zanimiv je tudi projekt z razstavo **Konkretno in abstraktno** v Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani **24. marca** z Uršo Heller iz Ljubljane in Seppom Steuerjem iz Gradca. Razstavo je odprl **dr. Erwin Kubesch**, avstrijski veleposlanik v Ljubljani.

Vmes smo **21. junija** popeljali otroke iz ljudske šole Berliner Ring v Gradcu v OŠ Janko Padežnik v Mariboru na dvodnevno otroško delavnico (Workshop) Ta otroška delavnica se nadaljuje 28. in 29. septembra v ljudski šoli Berliner Ring v Gradcu. **26. junija** smo skupaj z društvom Člen 7 za avstrijsko Štajersko priredili kulturni večer **Glasba in literatura v Pavlovi hiši** v Potrni pri Radgoni (Bad Radkersburg).

Vrhunec naših prireditvev je naš **GALA VEČER PRIJATELJSTVA**, ki bo letos **13. novembra ob 19.00 uri v hotelu Bokan v Gradcu** in na katerega vas vse prisrčno vabim. Na tem mednarodnem družabnem večeru, ki so se ga do sedaj udeležile tudi osebnosti iz gospodarstva in kulturnega ter političnega življenja

obeh držav, so potekali zanimivi pogovori, razvila so se nova prijateljstva, izmenjali smo izkušnje in si zastavili nove cilje. Lahko pa tudi ponosno povemo, da nas podpira veliko mladih, predvsem študentk in študentov.

20. oktobra bomo na Inštitutu za slavistiko v Gradcu organizirali **Literarni krog**. Predstavili se bodo trije mladi slovenski literati.

Tudi razstava „**Form-Nonkonform**“, ki bo **19. novembra** v izobraževalnem centru **Retzhof pri Lipnici**, nedvomno predstavlja sodelovanje Avstrije in Slovenije, saj bodo razstavljale tri umetnice in sicer Florinda Ke Sophie iz Gradca, Milena Houška Pavlin iz Maribora in Cvetka Hojnik-Dorojevič iz Lendave.

Dobro in uspešno leto za naše društvo gre proti koncu. To je uspeh, ki ste ga omogočili tudi vi z vašo dragoceno pomočjo. Za vašo pripravljenost pomagati in vaše zaupanje se prisrčno zahvaljujem. Z vašo pomočjo lahko znova začnemo in prosila bi vas, da nas še naprej podkrepite s svojim prijateljstvom in obiski ter s sodelovanjem, da s tem krepimo tudi prijateljske vezi. Ob tej priložnosti bi se rada prav prisrčno zahvalila vsem prijateljem, članom, sponzorjem, interesentom in dejavnim za dragoceno in dolgoletno podporo.

Ob tej priložnosti bi se želela zahvaliti tudi koordinatorju današnjega srečanja **prof. Lovru Sodji**, predsedniku DSAP Ljubljana gospodu **prof. dr. Petru Venclju** in gospodu **Alešu Mižigoju**, kakor tudi vsem ostalim, ki so pomagali pripraviti to srečanje. Posebna zahvala gospe **prof. dr. Luciji Čok**, predstavnici Društva za uporabno jezikoslovje Slovenije. Še enkrat se prisrčno zahvaljujem vsem, ki ste skupaj z nami organizirali to srečanje in želim vsem prijeten in zanimiv dan.

Predsednica: Mag. phil. Ivanka Gruber

AVSTRIJSKO-SLOVENSKA DRUŽBA DUNAJ ÖSTERREICHISCH-SLOWENISCHE GESELLSCHAFT WIEN

Avstrijsko-slovenska družba Dunaj je bila ustanovljena 1. julija 1991, tj. teden dni po rojstvu Republike Slovenije. Velike zasluge za ustanovitev družbe ima takratni poslanec v avstrijskem parlamentu Karel Smolle. Govorniki na ustanovnem občnem zboru so bili: predsednik slovenske vlade Lojze Peterle, predsednik slovenskega parlamenta dr. France Bučar, podpredsednik avstrijskega parlamenta dr. Heinrich Neisser ter direktor banke Creditanstalt (danes Bank Austria) dr. Guido Schmidt-Chiari. V knjigi gostov ustanovnega občnega zbora, katerega se je udeležilo nad 150 obiskovalcev, najdemo tudi poslance avstrijskega parlamenta: dr. Irmtraut Karlsson, dr. Andreasa Kohla, dr. Haraldja Ofnerja in dr. Madeleine Petrovič.

Avstrijsko-slovenski družbi Dunaj so predsedovali poslanci Paul Burgstaller (ljudska stranka), dr. Dieter Antoni (socialistična stranka), inž. Heinz Jeranko (direktor Phillips Austria), dr. Georg Herberstein in Karel Smolle, od leta 2001 do danes pa vodi družbo bivši avstrijski minister dr. Caspar Einem. Sedež družbe je bil sprva v avstrijskem parlamentu, nato v Centru avstrijskih narodnih skupnosti, zadnjih 10 let pa v prostorih Slovenskega znanstvenega inštituta na Dunaju v Knafljevi hiši.

Prihodnje leto bo naša družba slavila 20. obletnico. Lok njenih aktivnosti sega od dokaj razgibanih začetkov, ko so pionirji družbe lobirali za mlado Republiko Slovenijo, ji nudili moralno in gmotno pomoč ter vplivali na avstrijsko politiko, da je čim hitreje priznala Slovenijo kot samostojno državo. Na pobudo Avstrijsko-slovenske družbe na Dunaju so mlado Slovenijo podprli številni ugledni avstrijski politiki, tako minister dr. Alois Mock, dunajski župan dr. Helmut Zilk, avstrijski ministri: dr. Erhard Busek, dr. Rudolf Scholten in dr. Franz Löschnak ter deželni glavarji: dr. Josef Krainer (Štajerska), dr. Josef Ratzenböck (Gornja Avstrija) in dr. Christof Zernatto (Koroška).

Zatem so se v naslednjih letih vrstile številne prireditve s področja gospodarstva, politike in kulture.

Leta 2002 smo se lotili izredno zahtevnega projekta. Ob 300. obletnici obstoja Slovenske filharmonije smo 13. januarja priredili koncert v Zlati dvorani dunajskega Musikvereina. Dirigent je bil Marko Letonja, kot solistki sta sodelovali pianistka Dubravka Tomšič in mezzosopranistka Bernarda Fink. Koncert je bil razprodan, udeležili so se ga številni imenitni gostje, kot so avstrijska zunanja ministrica dr. Benita Ferrero-Waldner, slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel, predsednik SAZU dr. France Bernik idr. Tako velikega projekta kot majhna družba nismo mogli izvesti sami; veliko pomoči sta nam nudila Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju z direktorjem dr. Vincencem Rajšpom na čelu in veleposlaništvo Republike Slovenije.

Junija istega leta 2002 smo skupno z železnico Graz-Köflacher-Bahn priredili meddržavni prometni simpozij Gradec–Maribor, ki se je dopoldne odvijal na Tehniški univerzi v Gradcu in se po vožnji s posebnim vlakom nadaljeval popoldne v Mariboru. Udeležili so se ga mdr. mag. Peter Pengal, državni sekretar na slovenskem ministrstvu za promet, in Bruno Korelič, generalni direktor Luke Koper, ter številni obiskovalci.

Leta 2004 smo ob pristopu Sloveniji k Evropski uniji priredili v avstrijskem parlamentu »Praznik za Slovenijo / Ein Fest für Slowenien«. Soprireditelja sta bila slovensko veleposlaništvo pod vodstvom veleposlanika dr. Ernesta Petriča in predstavništvo slovenske turistične organizacije za Avstrijo na

PREDSTAVITEV DEJAVNOSTI DRUŠTVA SLOVENSKO-AVSTRIJSKO PRIJATELJSTVO MARIBOR OD LETA 1992 DO DANES

Dunaju, ki ga vodi Jan Ciglenečki. Prireditve v parlamentu so se udeležili avstrijski minister za gospodarstvo dr. Martin Bartenstein, evropski komisar dr. Janez Potočnik, predsednik avstrijskega parlamenta dr. Andreas Kohl in nad 500 obiskovalcev.

Vsa leta smo na Dunaju prirejali tudi številna predavanja aktivnih in nekdanjih slovenskih politikov in drugih slovenskih osebnosti:

- 2004 – nekdanji slovenski predsednik dr. Milan Kučan in nekdanji predsednik vlade prof. Lojze Peterle,
- 2005 – slovenski veleposlanik v Avstriji dr. Ernest Petrič,
- 2006 – nekdanji predsednik vlade mag. Anton Rop,
- 2007 – informacijski direktor RTV Slovenija Rajko Gerič,
- 2008 – nekdanji državni sekretar na Ministrstvu za finance RS mag. Andrej Šircelj,
- 2009 – minister za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjan Žekš,
- 2010 – nekdanji slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel.

Letošnji jesenski program sega od predavanja univ. prof. dr. Ludvika Karničarja iz graške univerze, ki je ob mednarodnem dnevu jezikov predaval o 200-letnici slovenistične katedre na Univerzi v Gradcu do spomina na 90-letnico koroškega plebiscita, ker skupaj s Slovenskim znanstvenim inštitutom prirejamo predavanje bivšega avstrijskega veleposlanika v Sloveniji dr. Ferdinanda Mayrhofer-Grünbühl, ki se danes tudi udeležuje našega srečanja.

Prihodnje leto pa bomo seveda z večjim številom prireditev proslavili 20-letnico Slovenije in hkrati 20-letnico naše Avstrijsko-slovenske družbe na Dunaju.

Na Dunaju obstaja več kot 120 meddržavnih prijateljskih družb. Motivacije za sodelovanje v družbah so različne. Družbe povezujejo pripadnike in prijatelje držav, katerim velja njihov angažma. Naša družba združuje slovenske Slovence, avstrijske Slovence in »navadne« Avstrijce (zadnje se naj razume šaljivo). Včasih je motivacija za sodelovanje tudi dokaj čustvena, ko se v družbi angažirajo ljudje, ki so pred desetletji iz gospodarskih ali drugih razlogov zapustili svojo domovino in ki želijo danes v družbi podobno mislečih spet povezati svojčas pretrgane niti in tako ublažiti marsikatero duševno rano, ki jo je zadala preteklost. Prijateljske družbe in njihove aktivnosti so lahko tudi kraj spoznanja, da so številni predsodki, ki jih skrbno gojimo, le projekcija nesprejete strani naše lastne osebnosti. Predvsem pa naj bi bile družbe zbirališče za vse zainteresirane na meddržavnem povezovanju, košček domovine za priseljence v Avstriji, vse avstrijsko-slovenske družbe, tako na Koroškem, v Gradcu ali na Dunaju, pa naj bi bile lobistke za našo deželo srca – Slovenijo.

*Milka Hudobnik, generalna tajnica
Avstrijsko-slovenske družbe Dunaj*

Skupina avstrijskih in slovenskih prijateljev se je leta 1992 odločila da ustanovi Društvo slovensko-avstrijsko prijateljstvo Maribor. Od začetkov se je članstvo vedno bolj širilo in večala se je dejavnost društva. Vse do leta 2006 je društvo delovalo enotno z društvom iz Gradca. Potem sta se morali društvu prilagoditi novim predpisom in sta postali samostojni, vsako s svojim letnim načrtom. Po dogovoru v obeh upravnih odborih si društvu redno izmenjujeta programe in se dogovarjata o skupnih projektih in aktivnostih.

Od ustanovitve pa do leta 2008 je društvo vodil Borut Ambrožič, st., ko ga je prehitela prerana smrt. Njegovo vodenje je potekalo v zadovoljstvo vseh članov društva. Sedanji predsednik je Boris Gabrijan.

Danes šteje mariborsko društvo 150 članov. Članarina je edini vir prihodkov društva. Društvo je član Zveze kulturnih organizacij Maribor. V zadnjem obdobju prejemamo od javnega sklada Republike Slovenije, izpostava Maribor, letno podporo v višini 500€. Zato vse izlete in prireditve financirajo udeleženci sami. Članarina in podpora zadostujeta komaj za redno poslovanje.

V letih od ustanovitve do danes se je odvila množica dogodkov v mestih Maribor, Gradec, Dunaj, Lipnica, Kleinstätten, idr. Pripravili smo izlete po Avstriji in po Sloveniji z ogledom znamenitosti, krajev in obiskov na različnih prireditvah. Pripravili smo razstave naših slikarjev, kiparjev in fotografov v Mariboru in v nekaterih mestih v Avstriji.

Ti so gostovali tudi v Evropski hiši v Gradcu, s katero zelo dobro sodelujemo. Tukaj gre zahvala g. Viliju Richterju, ki je vodja hiše in je tudi član našega društva. Redno sodelujemo še z društvom Werkbund iz Gradca, Pokrajinskim arhivom Maribor, Evropsko hišo Maribor, s člani DLUM in z raznimi umetniki z obeh strani meje.

Vsako leto prirejamo tradicionalno pustovanje, kosanje piknik, božičnico in sodelujemo na prireditvi Alpe Adria, koncertu mladinskih pevskih zborov iz Avstrije, Slovenije, Madžarske, Italije, itd. v Gradcu. V preteklosti smo mnoga leta organizirali Ples prijateljstva. Organizacijo je sedaj zelo uspešno prevzelo graško društvo. Ves čas sodelujemo z Avstrijskim veleposlaništvom v Ljubljani, še posebej moramo omeniti dobro sodelovanje z bivšima veleposlanikoma g. Wagnerjem in g. doktorjem Inzkom.

Iz naštetega je videti, da je naše delo pestro in obsežno. V bodoče je naš glavni cilj, da pomladimo naše vrste, saj nas je večina starejših in mnogi smo člani že od začetka.

Boris Gabrijan, predsednik, Maribor, september 2010

KLUB KOROŠKIH SLOVENCEV V MARIBORU (KKS-MB)

Klub koroških Slovencev v Mariboru je bil kot pododbor ustanovljen leta 1928. Zaradi pomanjkanja državnih inštitucij, ki bi opravljale »manjšinsko delo«, je do začetka druge svetovne vojne skupaj s centralo v Ljubljani in drugimi pododbori po Sloveniji pomenil izredno veliko za povezovanje koroških Slovencev na obeh straneh meje in za pomoč koroškimi Slovincem. Poleg povezovanja koroške emigrantske skupnosti v Sloveniji se je klub vseskozi zavzemal za izboljšanje položaja svojih rojakov onstran meje in za kulturno povezovanje in vzajemnost s Slovenci na avstrijskem Koroškem.

V Mariboru z okolico, ki naj bi po plebiscitu 1920 pritegnila kar tretjino koroških emigrantov, so se ohranila redna prijateljska shajanja v tradicionalnem lokalu. Takšno pol-formalno druženje je dolga desetletja ostajalo značilnost mariborskih Korošcev. Enako vztrajnega shajanja v drugih slovenskih krajih ni bilo.

Danes od vseh pododborov delujeta še Kluba koroških Slovencev v Ljubljani in Mariboru. Mariborski se je leta 1976 na podlagi novih društvenih pravil v tedanji SR Sloveniji osamosvojil in uspešno nadaljuje samostojno pot. Vseskozi pa se v svojem delovanju dopolnjujeta in tesno sodelujeta. Klub danes združuje okoli 100 članov, potomcev koroških Slovencev, ki so po plebiscitu zapustili Koroško, njihove prijatelje in vse, ki jih zanima slovenska narodna skupnost na Koroškem. Osnovni namen kluba je spodbujanje zanimanja za zgodovino in sodobni položaj koroških Slovencev in posredovanje kulturnih izmenjav med zamejstvom in matično Slovenijo. Izredno plodno sodelovanje, katerega rezultati so številni kulturni projekti, osebni in prijateljski stiki ter sodelovanje na mnogih drugih področjih, so kamenček v mozaiku uresničevanja skupnega slovenskega kulturnega prostora. O uspehu tega sodelovanja pričajo številne nagrade posameznikom v obeh klubih s strani organizacij koroških Slovencev, nenazadnje Tischlerjeva nagrada, ki sta jo Kluba koroških Slovencev v Ljubljani in Mariboru prejela leta 2007.

KKS-MB sodeluje z obema krovnicama kulturnima organizacijama koroških Slovencev pri organizaciji in izvedbi nastopov kulturnih skupin, literarnih večerov, razstav likovnih ustvarjalcev, itd. Omeniti je potrebno srečanja s koroškimi rojaki na gostovanjih in obiskih v Sloveniji in na Koroškem ter nekatere skupne projekte z ljubljanskim klubom (izdajanje revije *Koroške vestnik*, postavitve spominskih obeležij pomembnim koroškim Slovincem v Ziljski dolini, itd.). Ponos

mariborskih Korošcev je organizacija vsakoletnih »Koroških kulturnih dnevov« v Mariboru, ki so bili v sedemdesetih letih 20. stoletja zasnovani na novih temeljih – kot aktualna informacija o kakovostnih programih kulturnih društev koroških Slovencev. Od leta 1984 vključujejo poleg nastopov pevskih zborov tudi literarne in likovne večere ter druge kulturne vsebine. Zadnjih nekaj let imajo stalnico v programu nastopi pevskih zborov, gostovanja lutkovnih in gledaliških predstav, razstave likovnih umetnikov, predstavitev glasbenih dosežkov različnih koroških kulturnih skupin in posameznikov (od otroških, mladinskih, glasbenih delavnic do zelo zahtevnih kantat), literarni večeri, organizacije predavanj vidnih predstavnikov kulturnega in političnega življenja koroških Slovencev, itd. V zadnjem desetletju je Klub koroških Slovencev v Mariboru finančno podprl posamezne kulturne projekte na Koroškem, zagotovil knjige in drugo gradivo za knjižnice in vrtnice na Koroškem, pa tudi ustrezna sredstva za prijetno bivanje ob nastopih koroških kulturnikov v Mariboru.

Glavni cilj organizatorjev vsakoletnih »Koroških kulturnih dnevov« v Mariboru je predstavitev umetniških dosežkov koroških Slovencev zainteresirani mariborski publiki. Pri tem je »čustven resentiment koroškega vprašanja« v veliki meri zamenjala kakovost slovensko-koroškega kulturnega ustvarjanja in zavedanje, da skupni evropski politični prostor nudi neomejene možnosti za skupne in čezmejne projekte.

Maribor, 22. 9. 2010

dr. Danijel Grafenauer, podpredsednik KKS-MB

KLUB KOROŠKIH SLOVENCEV V LJUBLJANI (KKS-LJ)

Klub je bil jeseni 1928 ustanovljen na zboru koroških po-plebiscitnih pregnancev v Sloveniji; od tedaj – z izjemo vojnih let – deluje neprekinjeno. Pod predsedstvom dr. Julija Felaherja je s svojimi podružnicami v več slovenskih krajih kmalu razvil živahno zbiranje in posredovanja pomoči zamejskim koroškim Slovincem (knjige, glasbila, štipendije), neposrednih stikov prek meje (gostovanja kulturnih skupin, letovanja) ter seznanjanja osrednje slovenske javnosti s pomanjkljivo manjšinsko zaščito (strokovne publikacije, predavanja, razstave). Prva poveljna leta je klubu predsedoval pisatelj Lovro Kuhar – Prežihov Voranc. Leta 1976 se je mariborski pododbor preoblikoval v samostojen klub, s katerim odlično sodelujemo.

V zadnjih dveh desetletjih v KKS-LJ med približno 300 člani že prevladujejo prijatelji koroških in drugih zamejskih Slovencev, ki sami nimajo sorodstvenih povezav s Koroško. Bolj kot družabnemu življenju se ljubljanski klub že tradicionalno posveča raziskovalnemu, publicističnemu in organizacijskemu delovanju. V 800–1000 izvodih izdaja klubsko revijo *Koroški vestnik*. Trojna številka letnika 2009 obsega nad 200 strani gradiva s treh posvetov DSAP o kulturni dediščini kot podlagi za čezmejno sodelovanje med avstrijsko Koroško in Slovenijo. Na približno deset dni razpošiljamo elektronske okrožnice z najjavami kulturne izmenjave z zamejstvom (sedaj redno že na 550 naslovov v RS in zamejstvu, za večje prireditve tudi čez 1000). Razmeroma živahne klubske spletne strani so na www.inv.si pri Inštitutu za narodnostna vprašanja. Tu je na naslovu »Erjavčeva 26« uradni sedež kluba.

Vsako leto sodelujemo pri organizaciji Koroških kulturnih dnevov v Ljubljani, ki jih prireja DSAP. Sami pripravimo po eno predavanje ali dve letno, kakšno tiskovno predstavitev zamejskih založb, literarni večer (21. 1. 2010 s celovško Mohorjevo večer »Slovenska beseda in pesem nas povezujeta«), ogled filma ipd. Člani kluba s predavanji sodelujemo na znanstvenih posvetih doma in v zamejstvu, v letih 2009/10 tudi pri snemanju dokumentarnega filma TV Slovenija o nekdanji podpredsednici kluba, prvi slovenski doktorici naravoslovja dr. Angeli Piskernik.

Vsako leto pripravimo kak avtobusni izlet na Koroško, manjše ali večje skupine pa popeljemo na izbrane kulturne prireditve v zamejstvu. V preteklem letu je vadil in na naših prireditvah nastopil klubski mešani pevski zbor koroških študentov v Ljubljani.

Klub skrbi za manjša uporabna darila in druge oblike pomoči zamejskim izobraževalnim zavodom in kulturnim društvom, za pogostitve ob gostovanjih v Ljubljani in za podporo koroškim študentom prek Sklada Prežihovega Voranca. Vzdržujemo in postopno revitaliziramo stoletno stanovanjsko hišo na Dolenjski cesti 18 (od denacionalizacije v lasti KKS-LJ).

Lj., 22. 9. 2010

predsednik KKS-LJ: Janez Stergar, prof. zgod.

KLUB KOROŠCEV LJUBLJANA – V LETU 2010 NA PRAGU POLNOLETNOSTI

Leto 2010 je bilo za Klub Korošcev Ljubljana volilno leto. Dne 3. 6. 2010 smo imeli občni zbor, na katerem smo obujali spomine na rojstvo KKL-a, kot v

skrajšani obliki poimenujemo naše društvo (ustanovljeno je bilo dne 2. decembra 1993, prvi predsednik je bil prof. Stane Vrtič, od leta 1998 je predsednik mag. Janko Arah), ocenjevali smo dosedanje delovanje in načrtovali ali pa vsaj razmišljali o bodočih dejavnostih in klubskih funkcionarjih.

V preteklih letih smo bili na pobudo naših članov zelo aktivni na različnih strokovnih, družabnih in športnih področjih. Naša druženja običajno potekajo v Rdeči dvorani lokala Slamič »Kava & čaj« v Kersnikovi ulici 1 v Ljubljani, in to vsak prvi četrtek v mesecu, kjer organiziramo »okrogle mize« s Korošci, uveljavljenimi na najrazličnejših področjih, kot predavatelji. Naše aktivnosti v preteklih dveh letih so bile naslednje:

Dne **6. januarja 2009** smo si ogledali film »Izgubljene iluzije«, film o Matiji Majarju – Ziljskem, dne 5. februarja smo poslušali mag. Marijana Štrikarja, ki nam je predstavil Kršitve pravic državljanov v postopkih z uradi; 5. marca smo imeli Ravenske razglede z Ravenskim županom g. Tomažem Roženom; 21. marca je bil tradicionalni Koroški ples; 2. aprila nas je župan občine Mežica, g. Dušan Krebel popeljal v Mežico skozi čas; 7. maja smo se vprašali: Gredo Bricmana in Catbriyur v Los Angeles?; 6. in 7. junija smo se potepali po Moravskih Toplicah in okolici; julija in avgusta smo se individualno pripravljali na jesenske aktivnosti, dne 3. septembra 2009 smo spoznali »Namesto lesarske, medijsko kariero« Jožeta Brusa; 19. septembra smo organizirali Izlet na Kras in Primorsko; 1. oktobra sta nam bili predstavljeni dve knjigi: Črnjanke Majde Ravnika, ki je svojo knjigo nasloвила Koroška, Moj mali veliki (smučarski) svet; generalmajor v pokoju Marijan F. Kranjc pa je predstavil dokumentarno monografijo Franjo Malgaj: Vojni spomini 1914–1919, ki jo je uredil skupaj z Malgajevim pranečakom Jankom Štampf-lom; 5. novembra smo ugotovili, da Prevaljam ne manjka projektov, kar nam je zagotovil dr. Matic Tasič, župan občine Prevalje in 3. decembra smo se poslovili od leta 2009 s harmoniko, citrami in kitaro: za inštrumente so prijeli trije Lešnikovi otroci z ekološke turistične kmetije v Galavabuki, pet kilometrov iz Slovenj Gradca proti Kopam: sedemnajstletna dijakinja Karmen Javornik za citre, štirinajstletni Andrej za »meh« in komaj osemletni Martin za kitaro.

Leto 2010 smo začeli **21. januarja z Večerom slovenske besede in pesmi v DSP** in ga kulturno nadaljevali 4. februarja z vodenim ogledom *Moderne*

galerije ter razstave Zorana Mušiča. Tradicionalni **Koroški večer s plesom** je bil kot vedno drugo soboto v mesecu marcu, to je **13. marca**. Na njem se je zbralo sto petdeset Korošcev iz slovenske in avstrijske Koroške in naših prijateljev, tudi iz tujine. Kot vsako leto je na plesu v programu sodeloval tudi ansambel iz avstrijske Koroške, tokrat **TRIO DOMINIK KARGL iz Bač pri Baškem jezeru**.

Prvega aprila nas je gostil direktor Debitela, g. Borut Razdevšek, ki nam je prijazno razložil vse bistveno o mobilni telefoniji. Dne 5. maja nam je Bojan Pogorevc predstavil slovensko gozdno-lesno tehnološko platformo, poudaril, kakšen pomen ima les v našem življenju in s tem prispeval k našemu ozaveščanju o naravnem bogastvu Slovenije. V soboto in nedeljo, 29. in 30. maja, pa se nas je poln avtobus popeljal po avstrijski in slovenski Koroški, kjer smo si ogledali koroške lepote in znamenitosti od Baškega jezera do Šentanela, pa tudi v samo notranjost Pece smo se po rovih opuščenega rudnika popeljali s kolesi.

Prvi četrtek v septembru, bilo je drugega, smo si ogledali zakulisje Cankarjevega doma, kamor nas je popeljala Jana Kramberger, pomočnica glavnega direktorja.

Naj bo dovolj poročila o našem delu, ki ga sicer lahko preberete v biltenih ali pa na naši spletni strani: www.klubkoroscevljubljana.si. Ponosni smo lahko, da seže glas o našem delovanju v vse kraje naše domovine, kar nedvomno prispeva k temu, da se v klub včlanjujejo nove članice in člani, ki s svojimi predlogi glede posameznih aktivnosti bogatijo naše delovanje. Zahvala za pestro delovanje kluba gre predvsem odbornikom, aktivnim članom, donatorjem pa tudi prijateljskim klubom, s katerimi skupaj osmišljamo društveno sobivanje.

Ljubljana, dne 20. 9. 2010

Predsednik KKL-a: Mag. Janko Arah

REFERAT DR. LUCIJE ČOK O EVROPSKEM DNEVU JEZIKOV IN BOTRSTVO VEČJEZIČNOSTI

Po predstavitvi vseh predstavnikov društev in klubov je **prof. dr. Lucija Čok** iz Društva za uporabno jezikoslovje Slovenije sodelovala z referatom z naslovom »**Jeziki danes – sredstvo ali vrednota sporazumevanja in sobivanja**« kot **prispevek k Evropskemu dnevu jezikov (26. 9.)**. Pri tem je izpostavila prevlado enega jezika – angleščine in opozorila na možnost prevlade kitajščine v bodočnosti.

Po njenem govoru je sedemdeset članov društev in klubov podprlo predlog **Lovra Sodje**, da pristopijo k **projektu Botrstvo večjezičnosti**, ki sta ga **na Alpsko-jadranski univerzi v Celovcu** predlagala **Bernard Sadovnik**, predsednik Skupnosti koroških Slovencev in Slovenk in brigadir **Willibald Liberda**, nekdanji koroški deželni poveljnik žandarmerije. Projekt so kot botri podprle tri ugledne smučarske osebnosti iz Avstrije (**Armin Assinger**), Slovenije (**Bojan Križaj**) in Italije (**Gabriella Paruzzi**). Od njih se pričakuje, da se s svojim imenom zavzemajo za večjezičnost, da sami osvojijo dodaten jezik, da se v javnosti izrekajo za večjezičnost in da skrbijo, da se bo s ponudbo tečajev za razne jezike, predvsem za jezik sosedov, širil krog večjezičnosti. Več o tem je možno izvedeti na www.mehrsprachigkeit.at. Lovro Sodja je ob tem kot vzgled večjezičnosti opozoril na Kugyjev razred na slovenski gimnaziji v Celovcu, v katerem se dijaki učijo kar štirih jezikov: slovenščine, nemščine, italijanščine in angleščine.

Na predlog gospe Ivanke Gruber naj bi bilo naslednje Srečanje društev/klubov prijateljstva z Avstrijo septembra 2011 v Celovcu.

ODMEVI V MEDIJAH

O DEJAVNOSTI DSAP LJUBLJANA V LETIH 2009/2010:

- **25. september 2009: SVOBODNA MISEL, Ljubljana: 60 let Narodnega sveta koroških Slovencev: Vseslovenski praznik v Celovcu**, avtor Lovro Sodja
- **12. februar 2010: SVOBODNA MISEL, Ljubljana: Knjižni dar SPZ Celovec za leto 2010**, avtor Lovro Sodja
- **30. marec: Novičke iz Uniona (e-Novice GH Union), April 2010: Koncert koroškega Mešanega pevskega zbora Sele**
- **9. april: ORF Celovec, spletna stran: Teden v znamenju koroške kulture (8. KKD)**
- **9. april: DELO, Ljubljana: Koroški kulturni dnevi in Kugyjeva nagrada – avtor Milan Vogel**
- **9. april: NOVICE, Celovec: 8. Koroški kulturni dnevi v Ljubljani (fotografija vasi Sele pod Košuto)**

IZ PROGRAMA DRUŠTVA »AVSTRIJSKO-SLOVENSKO PRIJATELJSTVO« IZ GRADCA ZA LETO 2011:

- april: **NOVICE**, Celovec: **V žarišču: Koroški kulturni dnevi v Ljubljani**, avtor Martin Kuchling
- april: **Spletni portal RS za Slovence v zamejstvu in po svetu: 8. Koroški kulturni dnevi v Ljubljani, 13.–20. aprila**
- 10. in 14. april: **E-novice Kluba koroških Slovencev Ljubljana: 8. Koroški kulturni dnevi**, avtor Janez Stergar
- 16. april: **NOVICE**, Celovec: **Zven pesnika Januša v odsevu njegovih slik**, avtor Emanuel Polanšek
- 23. april: **NOVICE**, Celovec: **Odlični orgelski koncert in akordi MePZ iz Sel**, avtor E.manuel Polanšek
- Junij: **BILTEN KKZ**, Celovec: **Koroški kulturni dnevi v Ljubljani**, s fotografijo MePZ Sele
- 23. julij: **NOVICE**, Celovec: **Sveče – 30 let od odprtja »Vrta koroških slovenskih kulturnih delavcev«**, avtor Lovro Sodja
- 13. avgust: **NOVICE**, Celovec: **Utrinek z Obirja, Dospeli so na vrh Obirja**, foto: Lovro Sodja
- 23. september: **E-novice Kluba koroških Slovencev Ljubljana: Program srečanja osmih društev in klubov**, avtor Janez Stergar
- 6. oktober: **Slovenski spored ORF, Radio DVA/AGORA: Srečanje predstavnikov društev prijateljstva med Slovenijo in Avstrijo**, avtor M. Pasterk
- 8. oktober: **SVOBODNA MISEL**, Ljubljana: **Srečanje vseh društev prijateljstva med Slovenijo in Avstrijo – Spodbujanje k učenju treh jezikov v treh državah**, s fotografijo, avtor Lovro Sodja
- 8. oktober: **NOVICE**, Celovec: **Srečanje v Ljubljani – Avstrijsko-slovensko prijateljstvo**, s fotografijo
- 30. oktober: **ORF 2, Celovec oddaja »Dober dan Koroška«: Daljše poročilo o Srečanju vseh društev /klubov prijateljstva**, avtor M. Pasterk
- in 2. november: **RTV SLO 1 in 2: Ponovitev oddaje »Dober dan Koroška« z dne 30. 10.**
- **Februar 2011: BILTEN KLUBA KOROŠCEV LJUBLJANA: str. 15–17: Srečanje društev in klubov prijateljstva med Slovenijo in Avstrijo (dve fotografiji)**, avtor Lovro Sodja
- Petek, 18. februarja: Letni občni zbor v gostišču »Heinrichhof«, Heinrichstrasse 8.
- Petek, 18. marca ob 17.30 uri: Predavanje za mednarodni dan žena na temo: »Biti ženska v arabskem in evropskem svetu nekoč in danes«. Predavateljica: dr. prof. Mira Delavec iz Preddvora (SLO). Dvorana Martin Luther Haus, Kaiser-Josef-Platz 9, Gradec. V okviru »Maribor, evropska prestolnica kulture«.
- Sobota, 14. maja: Kulturni izlet po Avstriji: ogled gradu Riegerburg – ogled cerkva v zanimivem kraju Straden, kjer bo kosilo. Nato vožnja proti Bad Gleichenberg-u, ogled zdravilišča in zdraviliščnega parka. Za zaključek ogled čokoladne manufakture Zotter v bližini Gleichenberga. Odhod ob 8. uri z glavne železniške postaje Gradec. Povratek v večernih urah. Cena 45 EUR. Prijave do 1. maja na e-mail: ivanka.gruber@aon.at.
- Petek, 22. julija: St. Margarethen na Gradiščanskem: obisk opere Don Giovanni. Vožnja iz Gradca in vstopnina 61 EUR. Prijave najkasneje do 28. februarja.
- Sobota, 10. septembra: Kulturni izlet v Slovenijo – Medana v Goriških Brdih ...
- Sobota, 24. septembra: Celovec: 3. Srečanje vseh društev/klubov ob svetovnem dnevu jezikov. Organizator: Avstrijsko-slovenska družba Celovec.
- Sobota, 19. novembra ob 19. uri: Gradec, hotel BOKAN: 18. Gala večer prijateljstva društva »Avstrijsko-slovensko prijateljstvo« Gradec.

PROGRAM 9. KOROŠKIH KULTURNIH DNEVOV

LJUBLJANA, 8.–15. APRILA 2011

V sodelovanju z Veleposlaništvom Republike Avstrije in Kulturnim forumom avstrijskega Veleposlaništva v Ljubljani, s Krščansko kulturno zvezo in Slovensko prosvetno zvezo v Celovcu

Petek, 8. aprila ob 19.00 uri:

Viteška dvorana Križank:

OTVORITEV 9. KKD:

Slavnostni govornik: akademik prof. dr. Boštjan Žekš, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu

Jani Oswald: Ta hiša je moja – Inscenirano branje: igralec in pevec **Dietmar Pickl** z **instrumentalno spremljavo:** Primus Sitter, kitara; Stefan Gferrer, bas; Emil Krištof, tolkala. Nastopajoči so pripravili pesniški večer s poezijo Janija Oswalda. V nastopu bodo prepletli tako pesmi brez spremljave kot glasbene priredbe Oswaldovih besedil v izvedbi pevca z instrumentalno spremljavo. Organizator: Lovro Sodja.

Sobota, 9. aprila ob 11.00:

Mini teater, Križevniška ul. 1:

Lutkovna skupina KPD Šmihel bo predstavila igrico »Radovan« režiserja **Andreja Adameka.**

Ideja in zasnova: Andrej Adamek in Mateja Šušteršič. Organizator: dr. Peter Vencelj.

Ponedeljek, 11. aprila ob 18. uri:

Ljubljanski grad, Palacij:

Odprtje razstave slikarke Zorke L.- Weiss, pod pokroviteljstvom Mestne občine Ljubljana. Razstavo bo odprl g. Zoran Jankovič, župan mesta Ljubljane. Glasbeni okvir: kitarist Janez Gregorič. Organizator: dr. Peter Vencelj.

Torek, 12. aprila ob 11.00 uri:

Svetovni slovenski kongres, Cankarjeva 1/IV:

Predstavitev štirih novih knjig o zgodovini in kulturi koroških Slovencev:

- ❖ Jasna Nemeč Novak, *Pavle Kernjak* (1899–1979, skladatelj, harmonizator in zborovodja),
- ❖ Jože Ropitz, *Pojmo novo pesem* (skladateljski opus nabožnih in posvetnih pesmi),
- ❖ Marija Makarovič, *Podoba zdravstvene kulture koroških Slovencev* (ljudska medicina),
- ❖ Mirko Kumer – Črčej, *Da bi sonce posijalo ... Vaška kronika. Povesti in črtice z Blata in iz južnokoroških krajev.*

Knjige bodo predstavili: avtorici in uredniki, predstavniki obeh izdajateljcev – **Krščanske kulturne zveze ter Slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik iz Celovca.**

V sodelovanju s **Klubom koroških Slovencev v Ljubljani.** Organizator: Janez Stergar.

Petek, 15. aprila ob 19.00 uri:

Slovenska filharmonija, Kozinova dvorana:

„Koroški pušeljc – Danica“ – Koncert koroških narodnih pesmi v izvedbi mešanega pevskega zbora Danica iz Št. Primoža pod vodstvom Stanka Polzerja in Trio Korotan (harmonika, kitara, bas kitara) s pevskim kvartetom. Organizator: Lovro Sodja.

PROGRAM OSTALIH PRIREDITEV DSAP LJUBLJANA V LETU 2011

Zbor članov bo v sredo, 16. marca 2011 ob 17.00 uri v kavarni Slamič, Kersnikova 1.

9. Koroški kulturni dnevi bodo potekali od 8. do 15. aprila na različnih prireditvenih prostorih v Ljubljani.

V soboto, 21. maja bo izlet v Belo krajino. Ogledali si bomo Belokranjski muzej in galerijo Kambič v Metliki, Romarski kompleks cerkva tri fare – Rosalnice, šli bomo k izviru reke Krupe (kosilo) in se nazaj grede ustavili še v Žužemberku. Izlet bo vodil Jože Romšek.

V soboto 24. septembra bo v Celovcu Tretje Srečanje vseh društev/klubov prijateljstva med Slovenijo in Avstrijo. Organiziral ga bo gospod Josef Picej, tajnik Avstrijsko-slovenske gospodarske družbe iz Celovca. Po kosilu si bomo člani našega društva pod strokovnim vodstvom dr. Petra Venclja ogledali še Gosposvetsko polje in grad Visoko Ostrovico.

V začetku oktobra bomo organizirali dvodnevni izlet na Dunaj. Pod strokovnim vodstvom gospe Mojce Gätz, diplomirane vodičke za slovenski jezik, si bomo ogledali znamenitosti Dunaja, med katerimi bomo obiskali tudi kulturne objekte in bivališča, ki so jih soustvarili ali v njih prebivali na Dunaju živeči slavni Slovenci (Jurij Slatkonja – ustanovitelj zbora Dunajskih dečkov, arhitekta Josip Plečnik in Maks Fabiani, Ivan Cankar in France Prešeren, skladatelj Hugo Wolf in drugi). Obiskali bomo tudi dunajski parlament ter Schönbrunn. **V sodelovanju z Avstrijsko-slovensko družbo na Dunaju.** Če bo dovolj kandidatov, si lahko ogledamo tudi operno predstavo v eni od znamenitih opernih hiš ali poslušamo koncert v Musikverein. Izlet bo organiziral Lovro Sodja.

V decembru bo v podjetju **Medex tradicionalno prednovoletno srečanje** članov društva.

V drugi polovici leta bomo pripravljali program za **obeležitev 20-letnice našega društva, ki bo leta 2012.**

Izven našega rednega programa bomo obveščali člane o nekaterih prireditvah, ki jih bodo organizirala ostala društva prijateljstva z Avstrijo in Klubi koroških Slovencev. Člani DSAP Ljubljana se bomo udeleževali teh prireditev v skladu z vabili in razpoložljivimi prostimi mesti organizatorja.

DSAP Ljubljana se za sodelovanje v letu 2010 zahvaljuje:

- **Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu**
- **Energetiki d.d., Ljubljana**
- **Mestni občini Ljubljana**
- **Javnemu skladu za kulturne dejavnosti RS in izpostavi Ljubljana**
- **Velesposlaništvu Republike Avstrije v Ljubljani in Kulturnemu forumu avstrijskega velesposlaništva v Ljubljani**
- **Državnemu zboru Republike Slovenije**
- **Inštitutu za narodnostna vprašanja v Ljubljani**
- **Svetovnemu slovenskemu kongresu v Ljubljani**
- **Krščanski kulturni zvezi v Celovcu**
- **Slovenski prosvetni zvezi v Celovcu**
- **Vsem partnerskim društvom in klubom prijateljstva med Slovenijo in Avstrijo**
- **Vsem medijem, ki so poročali o našem delu**
- **Slovenski matici v Ljubljani**
- **Mini teatru v Ljubljani**